efsa КОНТАКТЕН ЦЕНТЪР

ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

15-та НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ "ОБЕДИНЕНИ ОТ НАУКАТА!"
18 май 2023 г., София

ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА ПОДДЪРЖАНОТО *ON FARM* РАЗНООБРАЗИЕ ОТ МЕСТНИ СОРТОВЕ ЗЪРНЕНО-ЖИТНИ КУЛТУРИ В ЮЖНА БЪЛГАРИЯ ПО ПРОЕКТ GRAINEFIT

НИКОЛАЯ ВЕЛЧЕВА, ЗЛАТИНА УР, ЕВГЕНИЙ ДИМИТРОВ, НИКОЛАЙ НЕЙКОВ, РАДОСЛАВ ЧИПИЛСКИ

Селскостопанска Академия, Институт по растителни генетични ресурси „К. Малков", гр. Садово

E-mail: *nikolaya_velcheva@abv.bg*

Food and Agriculture Organization of the United Nations

The International Treaty ON PLANT GENETIC RESOURCES FOR FOOD AND AGRICULTURE

Grainefit GRAINs bringing benEFIT

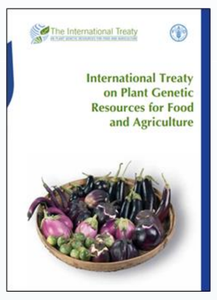

Отрицателните последици от климатичните промени върху производство в земеделието, намаляването на генетичното разнообразие в стопанствата, масовата миграция на младите хора от селските райони към градовете представляват сериозни проблеми, ограничаващи устойчивостта на дребните и средни фермери в България и Сърбия. Един от подходите за справяне с това предизвикателство е диверсификацията на стопанствата и възвръщането на местни и забравени сортове зърнено-житни култури. Това може да повиши устойчивостта на производството, да предотврати загубата на почвено плодородие в резултат на намалени торови норми и пестициди, като същевременно и да задоволи търсенето на традиционни продукти на пазара.

- В периода 2020-2022 г. е извършена инвентаризация на местните сортове обикновена (*Triticum aestivum L.)* и твърда пшеница (*Triticum durum Desf.),* съхранени в генбанката на ИРГР-Садово и са посочени подходящи образци за изпитване във връзка с дейностите по проект GRAINEFIT.
- Проведени са експедиции и работни срещи в земеделски райони в Южна България и са интервюрани над 20 земеделски стопани по предварително разработен въпросник.

ОТКРИТИ ДНИ НА ПОЛЕТО И РАБОТНИ СРЕЩИ В ИРГР-САДОВО

Проект GRAINEFIT има за цел да подпомогне възстановяването на разнообразието от местни сортове от зърнено-житни култури в стопанствата за постигане на повишена устойчивост на хранителна верига, както и да подобри поминъка на фермерите в България и Сърбия.
В рамките на проекта, учени и селекционери колекционират и размножат традиционни, забравени, добре адаптирани към регионалните условия сортове.

За да се осигури достъп на фермерите до сортове с повишен добив, добра адаптивност и качество при неблагоприятни климатични условия се оценяват стари български сортове обикновена зимна и твърда пшеница по агрономически признаци и за устойчивост на болести. Показалите най-добри качества сортове се изпитват за сухоустойчивост в лабораторни и полски условия и се анализират за технологично качество и хранителна стойност.

РАБОТНИ СРЕЩИ В ИНСТИТУТ ПО ПОЛСКИ И ЗЕЛЕНЧУКОВИ КУЛТУРИ - НОВИ САД

ЕКСПЕДИЦИИ И ПОСЕЩЕНИЯ НА ФЕРМЕРИ ОТ ЮЖНА БЪЛГАРИЯ

По време на посещенията се обследват състоянието на посевите и се обсъждат технологии на отглеждане. Извършват се консултации, свързани с еколого-съобразни растително-защитни мероприятия. Обсъждат се възможности за разширяване на сътрудничеството и включване на местни и стари сортове за отглеждане в стопанството.

УЧАСТИЕ В МЕЖДУНАРОДНА ЮБИЛЕЙНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ "140 ГОДИНИ ЗЕМЕДЕЛСКА НАУКА В САДОВО"

ПРЕДСТАВЯНЕ НА ЦЕЛИТЕ И РЕЗУЛТАТИТЕ НА ПРОЕКТА НА МЕЖДУНАРОДНО СЕЛСКОСТОПАНСКО ИЗЛОЖЕНИЕ АГРА 2023 В ГР. ПЛОВДИВ

Проектът съответства на някои от основните цели на ООН (ФАО) за глобално устойчиво развитие: постигане на продоволствена сигурност; подобрено хранене и насърчаване на устойчиво земеделие; осигуряване на приобщаващо и качествено образование; равнопоставеност на половете; насърчаване на приобщаващ и устойчив икономически растеж; заетост и достоен труд за всички; ограничаване на бедността; борба с изменението на климата и неговите въздействия; намаляване и ограничаване на загубите на биоразнообразие, насърчаване на приобщаващите общества и активизиране на глобалното партньорство за устойчиво развитие.

В резултат е разширена партньорската мрежа на ИРГР-Садово с дребни и средни фермери, които отглеждат български сортове и са склонни да разширят дела им в стопанството си. Повишена е осведомеността за значението на Международния договор за растителни генетични ресурси за прехрана и земеделие сред земеделски производители, експерти в общински служби по земеделие и национални служби за съвети в земеделието, което е предпоставка да се засилят дейностите по неговото приложение.

Проучването е подкрепено от проект GRAINEFIT "Redesigning the exploitation of small grains genetic resources towards increased sustainability of grain-value chain and improved farmer livelihoods in Serbia and Bulgaria", финансирано от ФАО.